

KHAI THÁC TIỀM NĂNG DU LỊCH ĐỂ PHÁT TRIỂN NGÀNH “CÔNG NGHIỆP KHÔNG KHÓI” Ở QUẢNG BÌNH TRONG XU THẾ HỘI NHẬP QUỐC TẾ HIỆN NAY

Nhận bài:

17 – 12 – 2015

Chấp nhận đăng:

05 – 03 – 2016

<http://jshe.ued.udn.vn/>

Nguyễn Thế Hoàn

Tóm tắt: Từ việc giới thiệu một cách tổng quan tiềm năng to lớn về du lịch của tỉnh Quảng Bình, bài viết tập trung phân tích những lợi thế và khó khăn của ngành du lịch địa phương trong việc khai thác và sử dụng những tiềm năng đó cũng như nêu ra một số vấn đề nhằm phát triển “ngành công nghiệp không khói” ở Quảng Bình trong xu thế hội nhập quốc tế hiện nay.

Từ khóa: tiềm năng; du lịch; Quảng Bình; lợi thế.

1. Đặt vấn đề

Ngày nay trên phạm vi thế giới, du lịch trở thành nhu cầu không thể thiếu được trong đời sống văn hoá tinh thần của con người và hoạt động du lịch đang được phát triển mạnh mẽ trở thành một ngành kinh tế quan trọng hàng đầu của nhiều nước. Mặc dù còn non trẻ nhưng du lịch Quảng Bình đã có được những thành tựu đáng kể, không chỉ đáp ứng nhu cầu ngày càng cao đời sống văn hoá tinh thần của nhân dân mà còn trở thành một ngành kinh tế quan trọng trong cơ cấu kinh tế chung của tỉnh, nhằm chuyển dịch cơ cấu kinh tế góp phần thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá quê hương, đất nước.

Quảng Bình là một tỉnh miền Trung đường như hội đủ những tài nguyên du lịch quý giá để xây dựng và phát triển nhiều loại hình du lịch khác nhau: từ du lịch biển đến du lịch núi, hang động; từ du lịch văn hoá đến du lịch nghỉ ngơi, chữa bệnh; từ du lịch sinh thái đến du lịch thám hiểm nghiên cứu khoa học; từ du lịch ở phạm vi trong nước đến du lịch quốc tế... Có lẽ ít nơi như Quảng Bình - một vùng đất nhỏ hẹp, lại có mật độ dày tài nguyên du lịch đến thế. Tuy nhiên vấn đề đặt ra là tài nguyên ấy được khai thác và sử dụng đến mức nào để

du lịch Quảng Bình trở thành một ngành kinh tế trọng điểm mang lại lợi nhuận lớn là bài toán đang được các nhà quản lý, các nhà khoa học, nhà nghiên cứu đặc biệt quan tâm. Trong bài viết này chúng tôi muốn đề cập đến vấn đề khai thác tiềm năng để phát triển ngành du lịch Quảng Bình trong xu thế hội nhập quốc tế hiện nay.

2. Nguồn tài nguyên du lịch phong phú và đa dạng

Đã có không ít nhà nghiên cứu trong và ngoài nước từ những thế kỷ trước để tâm nghiên cứu và phát hiện tài nguyên du lịch ở Quảng Bình. Ngay từ thế kỷ XVI Tiến sĩ Dương Văn An - Nhà Địa lý học xuất sắc đã vẽ lên một bức tranh khái quát về tài nguyên du lịch Quảng Bình hết sức phong phú và ngoạn mục (xem Ô châu cận lục). Các thế kỷ tiếp theo, dưới ngòi bút tài hoa của nhiều thi nhân, mặc khách, cảnh vật, núi non, danh lam thắng cảnh ở Quảng Bình được hiện lên thật hùng vĩ và tươi đẹp có thể sánh với bất cứ nơi nào trên đất nước Việt Nam. Đặc biệt, qua các công trình khảo sát của các học giả người Pháp, người Anh cuối thế kỷ XIX và những năm đầu của thế kỷ XX, tài nguyên du lịch Quảng Bình từng bước được nghiên cứu, thẩm định và đánh giá cao không kém gì tài nguyên du lịch của một số vùng nổi tiếng trên thế giới, trong đó đáng chú ý nhất là các cuộc thám sát của Ca-di-ê, Berton, Suliy...

Vào những năm 30 của thế kỷ XX, trong tác phẩm "Du lịch Quảng Bình" Nguyễn Kinh Chi đã bổ sung

* Liên hệ tác giả

Nguyễn Thế Hoàn

Trường Đại học Quảng Bình

Email: hoandhq@gmail.com

thêm những cứ liệu về tài nguyên du lịch ở đây cũng như hướng dẫn du khách gần xa đi tham quan du lịch một số cổ tích, danh thắng nổi tiếng của Quảng Bình. Những công trình nghiên cứu đó được lưu giữ trong hồ sơ của phòng du lịch ở Huế. Sau một thời gian dài hơn nửa thế kỷ ngủ quên (từ giữa những năm 30 đến những năm 90) do trải qua chiến tranh liên miên, nền kinh tế còn nghèo và kém phát triển, tỉnh nhà chưa có điều kiện để đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất và thiết bị để phát triển tài nguyên du lịch. Mãi cho đến những năm 90 tài nguyên đó mới thực sự được đánh thức.

Là một tỉnh nằm giữa hai đầu đất nước, địa hình Quảng Bình thật đa dạng, có đồng bằng, rừng núi, sông hồ, biển và hải đảo. Với một hệ thống di tích văn hoá lịch sử đồ sộ hội đủ các loại hình: di tích khảo cổ, di tích kiến trúc nghệ thuật và danh thắng; di tích lịch sử đấu tranh cách mạng, di tích chiến tranh, di tích văn hóa nghệ thuật, lễ hội, làng nghề, văn hóa tộc người, hệ thống kiến trúc Chăm Pa,... có thể nói các di tích lịch sử văn hóa đó tồn tại với mật độ cao và mang giá trị tài nguyên du lịch rất lớn. Qua kiểm kê hiện nay ở Quảng Bình có hơn 150 di tích lịch sử, văn hoá và danh thắng. Đây chính là những bức thông điệp mà các thế hệ trước chuyển tải, truyền gởi cho các thế hệ sau, cực kỳ quý báu cần phải được giữ gìn và phát huy. Đặc biệt Phong Nha – Kẻ Bàng được UNESCO hai lần công nhận là Di sản thiên nhiên thế giới vào năm 2003 và 2015 với nhiều tiêu chí trội nội về địa chất, địa mạo và đa dạng sinh học. Vùng núi đá vôi Phong Nha – Kẻ Bàng có lịch sử hình thành trên 400 triệu năm, chứa đựng trong lòng hơn 300 hang động lớn nhỏ có giá trị hàng đầu thế giới, như hang Sơn Đòong, động Thiên Đường, động Phong Nha, động Tiên Sơn, hang Én, hang Tối, hang Thủy Thạch, hang Tú Làn.... Ngày 14/5/2015, Đài truyền hình ABC Mỹ đã giới thiệu về đẹp của hang Sơn Đòong, hang động tự nhiên lớn nhất thế giới với bạn bè quốc tế. Cùng với hệ thống hang động kì vĩ, sông Troóc, sông Chày, sông Son trong khu vực Phong Nha – Kẻ Bàng với dòng nước trong xanh chảy giữa vùng núi đá có rừng nguyên sinh tạo nên cảnh đẹp thơ mộng. Suối Nước Mọc là nguồn nước chảy ngầm từ lòng núi đá vôi rồi trôi lên bờ suối trong xanh như bức tranh thủy mặc non nước hữu tình. Ở giữa cánh rừng, bên dòng suối là những ngôi nhà sàn của các tộc người Vân Kiều, Ma Coong, Mày, Khùa, Mã Liềng, A Rem, cùng với những đặc trưng văn hóa tộc người đặc sắc. Với khung

cảnh núi cao, rừng rậm, suối sâu và cả một thế giới động thực vật đa dạng, kỳ thú, Quảng Bình sẽ là điểm du lịch hấp dẫn đối với du khách.

Hơn thế, sự đa dạng về cảnh quan thiên nhiên cộng với yếu tố nhân tạo đã tạo ra cho Quảng Bình một nét đẹp hài hòa, phản ánh đầy đủ những thắng cảnh của một nước Việt Nam thu nhỏ. Sông Nhật Lệ chảy giữa lòng thành phố, những lũy tre, rặng dừa, những dòng kênh bao quanh, những bãi tắm Nhật Lệ, Quang Phú, Bảo Ninh, Đá Nhảy nước trong, cát mịn. Quảng Bình còn có suối nước khoáng nóng Bang – nguồn nước duy nhất tại Việt Nam có nhiệt độ sôi tạo lỗ phun lên tới 105⁰C. Mặt khác, Quảng Bình là một vùng đất cổ, gắn liền với văn hóa Bầu Tró có niên đại cách ngày nay khoảng 5 nghìn năm. Trong lịch sử Việt Nam, Quảng Bình luôn có một vị trí đặc biệt là nơi giao thoa và hội nhập các nền văn hóa lớn. Đến nay, Quảng Bình còn lưu giữ lại nhiều di tích lịch sử như Quảng Bình quan, Lũy Thầy, thành quách thời Trịnh – Nguyễn. Nhiều địa danh nổi tiếng trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ như Cự Nẫm, Cảnh Dương, Cha Lo, Công Trời, phà Long Đại, đền thờ các liệt sĩ, hang Tám thanh niên xung phong, đường 20 Quyết Thắng, và đặc biệt có hai nhánh Đông – Tây đường Hồ Chí Minh lịch sử. Quảng Bình còn nổi tiếng là mảnh đất “địa linh nhân kiệt”, nơi đã sinh ra nhiều danh nhân nổi tiếng như Lê Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh, Đại tướng Võ Nguyên Giáp... và nhiều người con ưu tú khác.

Quảng Bình là một tỉnh ven biển, từ xa xưa con người nơi đây đã gắn bó với biển khơi, trong quá trình sinh sống, lao động, sáng tạo các thế hệ cộng đồng ngư dân đã tạo nên những dân án văn hóa biển đảo khá đặc trưng. Với bờ biển dài trên 116km và một vùng biển rộng 20.000km², núi non phô ra trên mặt nước, có nhiều rạn san hô, đá ngầm, biển Quảng Bình không những là nơi chứa đựng nguồn tài nguyên biển quý hiếm, mà còn hội tụ vô vàn các loại sinh vật và phi sinh vật biển, được đánh giá là vùng biển có trữ lượng lớn về thủy hải sản, vừa đa dạng và phong phú về chủng loài, ước tính có trên 1.000 loài. Chính môi trường địa lý ấy đã tạo nên những danh lam thắng cảnh kỳ thú, về đẹp thiên nhiên hấp dẫn, như: đèo Ngang, đèo Lý Hòa, Vũng Chùa - Đảo Yến, Hòn La, đảo Nôm, đảo Gió, bãi biển Nhật Lệ, Quảng Đông, Hải Ninh, Ngư Thủy. Có thể nói đó những sản phẩm văn hóa vật chất và tài nguyên du lịch biển đặc sắc hình thành một không gian văn hóa biển đảo

Quảng Bình độc đáo góp phần làm phong phú thêm diện mạo bức tranh không gian văn hóa biển đảo nước ta... cùng với hệ thống đường Hồ Chí Minh dày đặc trên bộ, trên không, trên biển và một hệ thống di sản văn hóa, lịch sử mang dấu ấn dân tộc và thời đại, lễ hội văn hoá truyền thống mang đậm bản sắc con người ở đây. Tất cả những điều đó chứng tỏ tiềm năng du lịch ở Quảng Bình là vô cùng lớn. Vấn đề đặt ra là phải làm sao biến những tiềm năng du lịch đó thành những sản phẩm du lịch có giá trị để du lịch Quảng Bình cất cánh trong thế kỷ XXI.

3. Khai thác những lợi thế trong việc phát triển du lịch

Qua khảo sát và phân tích những tài nguyên du lịch, chúng tôi nhận thấy ở Quảng Bình có những lợi thế sau đây trong việc phát triển ngành Du lịch.

- Trước hết là xét về góc độ địa văn hoá. Như mọi người đều biết, Quảng Bình là nơi giao thoa tiếp biến giữa các nền văn hoá lớn, được xem là vĩ tuyến giao tiếp văn hoá lịch sử của Trung Hoa - Ấn Độ; Đại Việt-Cham Pa; Đàng Trong - Đàng Ngoài, Phú Xuân - Thăng Long trên lãnh thổ Việt Nam. Lại nằm ở vị trí trung độ của cả nước có giao thông đường bộ, đường sắt xuyên Việt và sẽ xuyên Đông Nam Á, có đường thủy và đường không với hệ thống cảng biển và sân bay như sân bay Đồng Hới, cảng Nhật Lệ, cửa khẩu quốc tế Cha Lo, cửa khẩu cảng Gianh và đặc biệt có cảng Hòn La nước sâu tạo điều kiện cho tỉnh phát triển kinh tế hàng hoá và mở rộng liên kết giao lưu kinh tế với bên ngoài. Có thể nói đây là một trong những cửa ngõ giao thông quan trọng với thế giới và khu vực. Lợi thế này nếu được chú ý và đầu tư sẽ tạo ra sự phát triển đột phá không những xây dựng tuyến điểm du lịch mà còn có hiệu quả tích cực với các ngành kinh tế khác trong vùng.

- Quảng Bình được đánh giá là nơi có tiềm năng về biển và ven biển; vùng biển với trữ lượng hải sản lớn có khả năng khai thác quy mô phục vụ cho công nghiệp và tạo ra các sản phẩm du lịch độc đáo. Vùng ven bờ có nhiều bãi biển đẹp với nhiều bãi tắm lý tưởng như bãi tắm Đá Nhảy, Nhật Lệ, Quang Phú, Ròn... Các bãi tắm nông cách xa bờ, cát trắng, nước biển trong xanh, môi trường biển và bờ biển trong sạch nguyên sơ chưa bị ô nhiễm, trong bờ có cây xanh bao phủ. Đây sẽ là nơi có nhiều ưu thế để xây dựng các làng du lịch, các khu du lịch tập trung, khu vui chơi, khu nghỉ mát có tầm cỡ quốc gia.

Quảng Bình còn có một lợi thế khác nữa là nằm ở nơi eo thắt nhất của đất nước do đó du khách nội địa và quốc tế có thể thực hiện “du lịch kép” kết hợp giữa du lịch núi rừng với du lịch biển trong một thời gian ngắn nhất có thể trong một ngày hay nửa ngày, buổi sáng ở Cha Lo, Cồng Trời, Cà Ròong, Phong Nha nhưng đến chiều đã có mặt ở Nhật Lệ, Đá Nhảy, Hòn La... Mặt khác, đây cũng là tuyến du lịch ngắn nhất và thuận tiện nhất đi ra biển của các nước trong khu vực như Đông Bắc Thái Lan, Trung Lào, Trung Myanmar. Dự báo trong tương lai gần, Quảng Bình sẽ thu hút số lượng lớn khách du lịch quốc tế đến Việt Nam với loại hình đoàn du lịch carnival và các loại hình du lịch khác. Du khách có thể “Một ngày ăn cơm ba nước”, ăn sáng ở Na Khon Pha Nôm (Thái Lan), ăn trưa ở Nhôm Ma Lạt (Lào), ăn tối ở Nhật Lệ, Đồng Hới (Việt Nam).

Với một tài nguyên du lịch đa dạng: Tài nguyên du lịch thiên nhiên (hang động, nước nóng, đảo, rừng và nhiều cảnh quan kỳ vĩ, đặc biệt là Phong Nha - Kẻ Bàng được tổ chức UNESCO công nhận là Di sản thiên nhiên thế giới. Cùng với tài nguyên du lịch thiên nhiên, tài nguyên du lịch nhân văn bao gồm một hệ thống di tích lịch sử, cách mạng văn hoá đồ sộ như: du lịch làng bản các dân tộc Bru- Vân Kiều, Ma Coong, Rục, Sách, A Rem, Mày... du lịch lễ hội, các làng nghề truyền thống, các nhà lưu niệm... trong đó có di tích quốc gia đường Trường Sơn tạo cho địa bàn này khả năng phát triển tuyến, điểm du lịch trong nước và quốc tế độc đáo và hấp dẫn.

- Quảng Bình nằm ở vị trí trung chuyển của hệ thống trục giao thông quan trọng xuyên Việt: Đường sắt Bắc - Nam, quốc lộ 1A, đường Hồ Chí Minh với hai nhánh Đông - Tây chạy suốt chiều dài của tỉnh, đường 20 và quốc lộ 12 nối Quảng Bình với CHDCND Lào, các cảng biển: Gianh, Hòn La, Nhật Lệ, sân bay Đồng Hới... là điều kiện thuận lợi cho du khách đến Quảng Bình bằng các tuyến đường bộ, đường sắt, đường hàng không và đường biển.

- Hơn nữa khu vực này đang nằm trong các dự án xây dựng và nâng cấp các tuyến đường giao thông quốc gia: Quốc lộ 1A, đường Trường Sơn xuyên Đông Dương, Quốc lộ 12, Quốc lộ 15. Kết quả của các dự án này sẽ tạo ra một cơ sở hạ tầng quan trọng cho sự phát triển kinh tế thị trường và du lịch khi nước ta hội nhập vào quá trình quốc tế hoá và khu vực hoá, mặt khác đây cũng là nơi gần các thành phố, thị xã có các trung tâm du lịch, dịch vụ lớn

như Huế, Đông Hà, Vinh, sự lan toả và ảnh hưởng của nó sẽ góp phần hình thành các tuyến du lịch liên hoàn theo các trục đường giao thông quan trọng.

Thêm nữa, với hệ thống đường Hồ Chí Minh (nhánh Đông Trường Sơn và nhánh Tây Trường Sơn) trên đất Quảng Bình tạo điều kiện kết nối các địa danh lịch sử, quần thể di tích từ ngã Ba Đồng Lộc (Hà Tĩnh) đến tuyến du lịch khu phi quân sự DMZ (Quảng Trị - Thừa Thiên), nghĩa trang Trường Sơn, hệ thống lăng tẩm cố đô Huế, các địa danh lịch sử đường Trường Sơn (Đà Nẵng), các tỉnh Quảng Nam, Quảng Ngãi hình thành tuyến du lịch "Con đường huyền thoại" song song với tour "Con đường di sản miền Trung". Thêm vào đó là con đường du lịch xuyên Á mới mẽ, sẽ tạo ra nhiều cơ hội, ưu thế để Quảng Bình phát triển du lịch liên kết toàn khu vực.

Tiềm năng và thế mạnh của du lịch Quảng Bình là rất lớn. Tất cả những yếu tố trên chính là điều kiện thuận lợi cho việc tổ chức nhiều loại hình du lịch, phục vụ cho nhiều đối tượng du khách khác nhau. Vì vậy, trong những năm qua, Quảng Bình đã ưu tiên đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch. Đường giao thông, đường điện, cung cấp nước sạch, bến cảng, sân bay, y tế... Hệ thống cơ sở lưu trú du lịch được nâng cấp, cải tạo, xây dựng mới với chất lượng cao (hiện toàn tỉnh có 192 cơ sở lưu trú du lịch, trong đó có 23 khách sạn đạt tiêu chuẩn từ 1 đến 4 sao). Các khu, tuyến, điểm du lịch được quy hoạch; các di tích lịch sử văn hóa được trùng tu, tôn tạo; các nghề truyền thống, các lễ hội được khôi phục tạo ra nhiều sản phẩm du lịch độc đáo, hấp dẫn. Đội ngũ cán bộ công nhân viên phục vụ du lịch có kiến thức nghiệp vụ, tay nghề cao, tận tình với du khách. Chính vì vậy, Quảng Bình trở thành điểm đến yêu thích của du khách.

Với những tiềm năng và lợi thế trên, trong những năm qua, lượng khách du lịch đến Quảng Bình ngày càng tăng nhanh. Từ năm 2006 – 2010, tổng khách du lịch đến Quảng Bình đạt 3.183.215 lượt, tăng bình quân 12,9% năm, trong đó có 101.229 lượt khách quốc tế, tăng bình quân 16,2% năm. Đặc biệt, năm 2011, tổng lượt khách du lịch đến Quảng Bình đạt gần 1 triệu lượt, trong đó có hơn 24.000 lượt khách quốc tế. Theo số liệu thống kê, trong năm 2014, lượng khách du lịch đến với Quảng Bình đạt 2,8 triệu lượt người, tăng 129% so với cùng kỳ. Trong đó có 43.000 lượt khách quốc tế, tăng 18% so với năm 2013.

Mặt khác nguồn nhân lực ở Quảng Bình dồi dào, trình độ dân trí không đến mức thấp hơn so với bình

quân chung của cả nước, đồng thời giá cả lao động lại rẻ, bước đầu đã có sự thích ứng với cơ chế thị trường. Có thể coi đây là nguồn nhân lực quan trọng để sẵn sàng đáp ứng nhu cầu thu hút đầu tư trong và ngoài nước phục vụ cho sự nghiệp phát triển du lịch theo hướng CNH, HĐH đất nước.

Tuy nhiên, bên cạnh những lợi thế, Quảng Bình cũng còn rất nhiều khó khăn như: chiến tranh và thiên tai tàn phá nặng nề, kết cấu hạ tầng chưa được đầu tư nâng cấp. Hệ thống đường giao thông đang xuống cấp chưa được khắc phục đáng kể, hệ thống cảng biển hoạt động với chất lượng thấp không đáp ứng được nhu cầu của du lịch. Thiết bị, phương tiện phục vụ du lịch thiếu, không đồng bộ, nhiều cơ sở lưu trú, khách sạn đã lạc hậu không đủ sức cạnh tranh. Hệ thống thị trường còn sơ khai và chưa đồng bộ, nhất là sự yếu kém của thị trường tài chính nên chưa đủ sức tiếp nhận các nguồn lực và phát triển kinh tế với bên ngoài. Là một trong những tỉnh kinh tế còn chậm phát triển nên chưa có tích lũy nội bộ, sức mua thấp, các doanh nghiệp yếu kém về vốn tích lũy và sự nâng cấp về cơ sở vật chất. Những yếu tố trên đã cản trở không nhỏ đến quá trình thu hút nguồn vốn đầu tư trong và ngoài nước để phát triển tuyến, điểm du lịch trên địa bàn.

Môi trường sinh thái đang diễn ra ngày càng bất lợi cho khả năng phát triển du lịch bền vững. Tốc độ tăng dân số tự nhiên còn cao là sức ép rất lớn đối với sự phát triển kinh tế và hoạt động du lịch. Công tác bảo tồn, tôn tạo di tích còn yếu, các nghề thủ công truyền thống chưa được khôi phục, sản phẩm du lịch còn nghèo, ít có giá trị. Công tác tuyên truyền quảng bá du lịch chưa được chú trọng. Công tác đào tạo nguồn nhân lực cho du lịch còn nhiều bất cập. Đội ngũ cán bộ nhân viên còn thiếu, trình độ chuyên môn và nghiệp vụ còn thấp. Trình độ ngoại ngữ và khả năng giao tiếp còn hạn chế. Công tác quản lý, kinh doanh còn yếu... Đó là những bất lợi cho việc phát triển du lịch Quảng Bình hiện nay.

Những lợi thế và khó khăn trên đòi hỏi những người làm du lịch phải có sự nghiên cứu thấu đáo và tính toán kỹ những điều kiện, thấy hết những khó khăn để khắc phục cũng như phát huy những lợi thế, mới có thể xây dựng được kế hoạch phát triển du lịch tỉnh nhà có sức hấp dẫn và đủ sức cạnh tranh trong thời kỳ mới.

4. Tiến tới xây dựng du lịch Quảng Bình thành

một trọng điểm du lịch của cả nước

Như trên đã trình bày, với một tài nguyên du lịch đa dạng và những lợi thế về nhiều mặt, Quảng Bình có thể xây dựng thành một trọng điểm du lịch của cả nước. Trong thời gian tới, theo chúng tôi cần tập trung giải quyết một số vấn đề quan trọng sau đây:

- Trước hết phải ưu tiên cấp thiết đầu tư cho việc nâng cấp cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch. Bởi vì, nếu tài nguyên là một trong những yếu tố để tạo nên vùng du lịch thì cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật tạo điều kiện biến những tiềm năng của tài nguyên thành hiện thực. Trong cơ sở hạ tầng nổi bật lên hàng đầu là mạng lưới đường sá và phương tiện đi lại. Vấn đề này lâu nay đã được quan tâm, nhưng kết quả chưa được nhiều đòi hỏi tinh cần và mạnh dạn hơn nữa trong việc đầu tư vốn để mở rộng các hệ thống đường giao thông. Ngoài những tuyến đường bộ cần xây dựng thêm các tuyến đường khác phục vụ du lịch như đường sông, đường núi, đường hàng không, đường biển (nâng cấp sân bay Đồng Hới, các tuyến du lịch ra các đảo Hòn La, Hòn Én, Vũng Chùa và các tuyến đường lên chùa Non, núi Thần Đinh...).

- Từng bước gấp rút hoàn thiện cơ sở vật chất, kỹ thuật phục vụ du lịch. Bên cạnh việc sửa chữa và nâng cấp các khách sạn đã có, nhất là các trang thiết bị phương tiện phục vụ cho du lịch, cần xây dựng thêm một số khách sạn đạt chất lượng cao để thu hút du khách quốc tế vào Quảng Bình.

- Đẩy mạnh công tác đào tạo và bồi dưỡng nguồn nhân lực ngành văn hoá du lịch có đủ số lượng và bảo đảm chất lượng đáp ứng với nhu cầu mới. Song song với việc nâng cấp cơ sở hạ tầng, vật chất kỹ thuật, tỉnh cần sớm có kế hoạch đào tạo và bồi dưỡng một đội ngũ cán bộ nhân viên du lịch có trình độ chuyên môn nghiệp vụ làm tiếp viên và quản lý, kinh doanh các hoạt động du lịch.

Ngoài việc mở rộng đào tạo các hệ Trung cấp Du lịch, Cao đẳng Việt Nam học chuyên ngành văn hoá du lịch và Đại học Địa lý du lịch ở Trường Đại học Quảng Bình và một số cơ sở đào tạo khác trong tỉnh, cần phải đa dạng hoá các loại hình đào tạo khác nhau liên kết với các trường đại học lớn ở Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh đào tạo nâng cao trình độ nghiệp vụ và quản lý du lịch cho đội ngũ cán bộ, kết hợp đào tạo và đào tạo lại, hợp tác với các doanh nghiệp, kể cả hợp tác quốc tế trong công tác đào tạo (cho đến hiện nay Trường Đại

học Quảng Bình đã gửi nhiều sinh viên sang đào tạo cử nhân du lịch ở một số trường đại học của Thái Lan).

- Chú trọng công tác bảo tồn và tôn tạo di tích du lịch gắn với khai thác và bảo vệ. Trong khai thác luôn luôn chú ý bảo tồn di sản để truyền lại cho các thế hệ mai sau và để khai thác lâu dài. Để tạo nên sự nổi tiếng hơn nữa xứng đáng với tiềm năng du lịch khu vực Phong Nha - Kẻ Bàng, tỉnh cần tiến hành quy hoạch chi tiết, bền vững cho vùng du lịch này. Mặc dù Phong Nha - Kẻ Bàng đã được quan tâm nghiên cứu nhiều trong những năm gần đây nhưng chưa phải là hoàn tất. Vì vậy, cần phải nghiên cứu khảo sát thêm, đi đôi với việc đầu tư có hiệu quả về nhiều mặt đối với vùng du lịch quan trọng này. Bên cạnh làm tốt công tác tuyên truyền quảng bá vùng du lịch Phong Nha - Kẻ Bàng trên các thị trường trong và ngoài nước, cần gấp rút xây dựng một bảo tàng Phong Nha - Kẻ Bàng bao gồm: bảo tàng thiên nhiên, bảo tàng chiến tranh, cũng như sưu tầm và biên soạn các giai thoại về Phong Nha in thành sách và các tập tranh ảnh đẹp, những thước phim về hang động, những giá trị văn hoá đồ sộ Phong Nha - Kẻ Bàng và rừng nguyên sinh Kẻ Bàng để giới thiệu cho du khách. Đồng thời tổ chức tốt các dịch vụ du lịch để có cơ sở tiến hành đầu tư và kêu gọi đầu tư nước ngoài cho các hoạt động du lịch ở đây.

- Mặt khác, cần khôi phục các lễ hội truyền thống ở các khu di tích và gần khu di tích của tỉnh để gắn việc tham quan du lịch với việc tìm hiểu văn hoá truyền thống của địa phương. Để tạo ra sản phẩm du lịch độc đáo có giá trị nên khôi phục lại các nghề thủ công truyền thống của tỉnh.

- Một trong những vấn đề cần quan tâm nữa là đẩy mạnh việc tôn tạo các di tích văn hoá có liên quan đến tín ngưỡng và thờ cúng (đền, miếu, chùa chiền) đặc biệt là ở Phong Nha để giải quyết vấn đề tâm linh cho du khách. Theo thống kê của các nước có ngành du lịch phát triển, có gần 40% số lượng du khách tham quan du lịch vì mục đích tôn giáo (một vấn đề mà lâu nay chúng ta chưa đề cập đến). Người tham quan du lịch không chỉ thích thú và chiêm ngưỡng trước vẻ đẹp của thiên nhiên, sự tích anh hùng của lịch sử mà còn gửi gắm ở chốn thâm nghiêm lòng từ thiện của con người và luôn cầu mong cho họ một cuộc sống an bình tốt đẹp, làm ăn phát đạt. Việc triển khai xây dựng tuyến đường Hồ Chí Minh nối liền Quốc lộ 1A từ Cam Liên - Lệ Thủy vào ngã ba Thạch Bàn qua làng Ho rồi lên Lào sẽ mở ra một khả năng du lịch đường

Trường Sơn, kết hợp với du lịch nghỉ ngơi, chữa bệnh ở suối nước nóng Bang, thăm nhà lưu niệm Đại tướng Võ Nguyên Giáp, Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh...

Từ thực tiễn hoạt động liên kết, hợp tác phát triển du lịch trong những năm gần đây giữa Quảng Bình với các tỉnh miền Trung Việt Nam, Quảng Bình với các tỉnh Trung Lào và Đông Bắc Thái Lan, chúng tôi cho rằng: có thể mở rộng phạm vi vùng phụ cận của Hành lang kinh tế Đông – Tây, xem đó là vệ tinh kết nối của EWEC từ Đông Bắc Thái Lan (3 tỉnh Lalasin, Sakon Nakhon, Nakhon Phanom) đến Trung Lào (2 tỉnh: Khăm muộn, Savannakhet) và các tỉnh Bắc Trung bộ Việt Nam qua cửa khẩu Cha Lo của Quảng Bình. Đây là con đường mở ra biển Đông gần nhất của vùng Đông Bắc Thái Lan và Trung Lào. Vì từ thành phố Đồng Hới (Quảng Bình) đến thị xã Thà Khẹt (Khăm Muộn) chiều dài 300km và chỉ qua cầu Hữu Nghị III là đến tỉnh Nakhon Phanom. Hiện nay, Quảng Bình là một trong các tỉnh ở 3 nước Việt Nam – Lào – Thái Lan sử dụng chung đường 8 và đường 12 (ATOTC), đây cũng là tiền đề quan trọng để tiếp tục cho quá trình phát triển du lịch của toàn vùng, trong đó có kết nối với trục chính của tuyến Hành lang kinh tế Đông Tây.

Để hình thành một vệ tinh kết nối phát triển du lịch EWEC, cần thiết phải cải thiện và xây dựng một số cơ sở hạ tầng giao thông quan trọng. Hiện nay, cầu Hữu Nghị III bắc qua sông Mê Kông nối Khăm Muộn (Lào) với Nakhon Phanom (Thái Lan) đã đưa vào sử dụng. Tuyến quốc lộ 12A từ Thành phố Đồng Hới đến cửa khẩu Cha Lo (Quảng Bình) cũng đã được nâng cấp toàn bộ. Tỉnh Quảng Bình sẽ tiếp tục nâng cấp cửa khẩu quốc tế Cha Lo - Nà Phàu, cửa khẩu Chút Mút – La Vơn giữa Quảng Bình với Savannakhet (Lào). Bên cạnh cải thiện và nâng cấp hệ thống giao thông đường bộ, để phát triển du lịch, các địa phương cần tăng cường liên kết, hợp tác trong xúc tiến, quảng bá và xúc tiến đầu tư du lịch; đào tạo nguồn

nhân lực thông thạo về Tiếng Việt, tiếng Lào và tiếng Thái, đặc biệt là đội ngũ hướng dẫn viên; tăng cường trao đổi thông tin, kinh nghiệm quản lý nhà nước về du lịch; khuyến khích và tạo điều kiện cho các doanh nghiệp hoạt động kinh doanh du lịch liên kết, hợp tác với nhau trên các lĩnh vực, như: lữ hành, lưu trú, nhà hàng, vận chuyển khách, liên doanh đầu tư xây dựng các cơ sở vui chơi giải trí, các điểm dừng chân.

Tóm lại với xu thế phát triển của ngành du lịch ở thế kỉ XXI và sự quan tâm của các ngành các cấp, cùng với sự nỗ lực phấn đấu của ngành du lịch Quảng Bình và sự giúp đỡ, đầu tư có hiệu quả của Trung ương, Tổng cục Du lịch Việt Nam, chúng ta tin tưởng rằng du lịch Quảng Bình sẽ gặt hái được những kết quả ngày càng tốt hơn, đóng góp nhiều hơn cho nền kinh tế của tỉnh trong thời kỳ hội nhập, đặt biệt là tạo động lực quan trọng từng bước đưa Quảng Bình sớm trở thành một điểm sáng trên bản đồ du lịch của Việt Nam và thế giới.

Tài liệu tham khảo

- [1] Cục Thống kê Quảng Bình (2009), Quảng Bình 20 năm xây dựng và phát triển.
- [2] Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Bình (2010), Quy hoạch phát triển du lịch bền vững khu vực Vườn Quốc gia Phong Nha – Kẻ Bàng giai đoạn 2010 – 2020 và tầm nhìn 2025.
- [3] Sở Văn hóa - Thể thao và Du lịch Quảng Bình (2012), Quảng Bình trong mối liên hệ phát triển du lịch đường bộ qua tuyến hành lang kinh tế Đông – Tây.
- [4] Nguyễn Thế Hoàn (2011), Nghiên cứu tiềm năng du lịch khu vực đường 12, 20 ở Quảng Bình phục vụ hoạt động tuyến du lịch phụ cận hành lang kinh tế Đông – Tây và trục đường xuyên Á – Đề tài trọng điểm.
- [5] Hội thảo khoa học quốc gia (2015), “Văn hóa biển đảo – nguồn lực phát triển bền vững”- Nhà xuất bản Lao động 2015.

EXPLORING TOURISM POTENTIALITIES TO DEVELOP “THE NON-SMOKE INDUSTRY” IN QUANG BINH PROVINCE IN THE CURRENT TREND OF INTERNATIONAL INTEGRATION

Abstract: Based on an overview of the enormous tourism potentialities of Quang Binh province, the paper focuses on analyzing the advantages and disadvantages of the local tourism sector in exploiting and making use of those potentialities. In addition, the paper also presents some issues related to the development of “the non-smoke industry” in the current trend of international integration.

Key words: potentiality; tourism; Quang Binh; advantage.